

Турция решава за статута на „Св. София“ на 2 юли

Върховната административна инстанция в Турция (Държавният съвет) ще се произнесе на 2 юли по съдебен иск по въпроса за статута на „Св. София“ – сграда в сегашен Истанбул, построена като църква през VI в., превърната в джамия през XV в. и в музей през 30-те години на XX в.

Съветът ще разгледа жалба на Сдружението за постоянна служба на фондациите, историческите обекти и природната среда (Sürekli Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneği) срещу решението на турския министерски съвет от 1934 г. за превръщане на „Св. София“ в музей. Институцията за пръв път ще разгледа въпроса по същество, след като до момента многократно е отхвърляла по различни причини допустимостта на исквете на граждани за промяна на статута на „Св. София“ от музей отново в джамия.

Същото сдружение през 2005 г. внася иск в Държавния съвет, според който използването на „Св. София“ като музей е неправомерно и забраната за

провеждане на мюсюлмански молитви в „Св. София“ представлява ограничение на свободата на вероизповедание и на съвестта. Искът е окончателно отхвърлен през декември 2012 г.

От асоциацията през 2015 г. внасят иск и в Конституционния съд, който е преценен като недопустим.

Позовавайки се на свои източници, на 5 юни вестник „Хюриет“, съобщи, че на проведеното предния ден заседание на централното ръководство на Партията за справедливостта и развитието президентът Реджеп Тайип Ердоган е поискал да се проведе детайлно проучване по въпроса за статута на „Св. София“. Ердоган заявил, че въпросът е много чувствителен, но решението трябва да бъде взето от турската нация, пише изданието.

Според авторката Гизем Каракъш турският лидер е заявил, че туристите пак ще могат да посещават „Света София“, ако тя стане джамия, по подобие на т. нар. „Синя джамия“ (джамията на султан Ахмед I на площад „Султанахмет“ в Истанбул). На 29 май в „Света София“ бе прочетена сура от Корана по време на церемониите по повод годишнината от превземането на Константинопол от османлиите. Това предизвика размяна на реплики между външните ведомства на Гърция и Турция.

Църквата „Св. София“ е построена в периода 532-537 г. по заповед на византийския император Юстиниан. В продължение на 600 години (до 1311 г.) е била най-високото здание в света, а първенството му по височина на вътрешното пространство продължава до 1436 г. „Св. София“ е седалище на Вселенския патриарх и християнски храм в продължение на 900 години, а след превземането на Константинопол през 1453 г. е превърната в джамия. „Св. София“ е затворена за мюсюлмански богослужения през 1931 г., а на 24 ноември 1934 г. турският министерски съвет взема решение за превръщането ѝ в музей и тя започва да функционира в това си качество от 1935 г. насам. От 1985 г. е част от списъка на ЮНЕСКО със световно културно и природно наследство като част от историческия полуостров в Истанбул.

През ноември 2019 г. турският Държавен съвет издаде решение, което позволява музея „Хора“ (Карийе) отново да бъде превърнат в джамия.

Жалбоподателите оспорват решение на турския Министерски съвет от 29 август 1945 г., с което множество джамии са прехвърлени към Министерството на образованието за превръщането им в музеи. Преди превръщането ѝ в джамия, „Хора“ е била византийска църква, която има голяма известност и културно значение заради изкусно направените

позлатени мозайки и средновековни стенописи.

dobrotoliubie.com